

QUẢN LÝ THUẾ THU NHẬP CÁ NHÂN TẠI CỤC THUẾ TỈNH PHÚ THỌ

 TS. Lê Hà Trang*

Nhận: 01/03/2022

Biên tập: 02/03/2022

Duyệt đăng: 15/03/2022

Tóm tắt

Công tác quản lý thuế nói chung và quản lý thuế thu nhập cá nhân (TNCN) nói riêng của các địa phương còn nhiều bất cập, từ việc tổ chức thực thi quy định pháp luật đến thanh tra, kiểm tra thuế. Nhiều nghiên cứu chỉ ra rằng, nếu thực hiện hiệu quả các giải pháp, biện pháp quản lý thuế thì tiềm năng nguồn thu thực có tại địa bàn sẽ lớn hơn mà không cần phải điều chỉnh mức thu. Chính vì vậy, cần phải có các biện pháp quản lý thuế TNCN hiệu quả, để khai thác tiềm lực thu trên địa bàn một cách tốt nhất. Sau nhiều năm phát triển, hiện nay Cục Thuế tỉnh Phú Thọ quản lý hơn 1.600 tổ chức chi trả với số lượng cá nhân làm công, hưởng lương khoảng hơn 170 nghìn người. Tuy nhiên, số thu thuế TNCN còn chiếm tỷ trọng nhỏ (3 - 4%) trên tổng thu thuế và phí. Bài viết "Quản lý thuế TNCN tại Cục Thuế tỉnh Phú Thọ" tìm hiểu thực trạng quản lý thuế TNCN tại Cục Thuế tỉnh Phú Thọ, nhằm đề xuất những giải pháp, kiến nghị nâng cao hiệu quả hoạt động quản lý thuế TNCN tại Cục Thuế.

Từ khóa: Thuế TNCN, quản lý, Cục Thuế tỉnh Phú Thọ.

Abstract:

Tax administration in general and personal income tax management in particular in many provinces still have many shortcomings from the organization of law enforcement to tax inspection and examination. Many studies have shown that if tax management solutions and measures are effectively implemented, the potential for real income in the area will be greater without the need to adjust revenue levels. Therefore, it is necessary to have effective personal income tax management measures to exploit the revenue potential in the area in the best way. After many years of development, the Tax Department of Phu Tho province now manages more than 1,600 payment organizations with more than 170 thousand salaried workers. However, personal income tax revenue still accounts for a small proportion (3 - 4%) of total tax and fee revenue. The article "Personal income tax management at Phu Tho tax department" explores the current situation of personal income tax management at the tax department of Phu Tho province in order to propose solutions and recommendations to improve the efficiency of management activities.

Keywords: Personal income tax (personal income), Management, Phu Tho Tax Department.

Đặt vấn đề

Cùng với tốc độ phát triển mạnh mẽ của nền kinh tế đất nước, thu nhập của các tầng lớp dân cư cũng dần được tăng lên và đa dạng về loại hình. Bên cạnh đó, tiến trình hội nhập kinh tế quốc tế đã và đang đặt ra yêu cầu nhằm nâng cao hiệu quả đối với quản lý thuế TNCN. Cụ thể, quản lý thuế TNCN đảm bảo nguồn thu được tập trung đầy đủ, kịp thời góp phần tăng thu cho ngân sách nhà nước. Bên cạnh đó, quản lý thuế TNCN còn có vai trò quan trọng trong phân phối lại thu nhập giữa người có thu nhập cao và người có thu nhập thấp trong xã

hội. Ngoài ra, quản lý thuế TNCN nhằm nâng cao tính tuân thủ về pháp luật thuế, nâng cao hiệu lực quản lý Nhà nước.

Cục Thuế tỉnh Phú Thọ là cơ quan chuyên môn trực thuộc Tổng Cục Thuế - Bộ Tài chính, được tách ra từ Cục Thuế tỉnh Vĩnh Phú, từ ngày 01/01/1997. Trong những năm gần đây, số thu Ngân sách Nhà nước tại Cục Thuế tỉnh Phú Thọ luôn có xu hướng tăng qua các năm và hoàn thành vượt mức dự toán đưa ra. Đối với thu từ thuế TNCN có dấu hiệu tăng lên, đặc

biệt năm 2019 số thu thuế TNCN tăng đáng kể, bằng 168% so với năm 2018, tuy nhiên số thu từ sắc thuế này vẫn còn chiếm tỷ trọng tương đối nhỏ so với tổng thu. Chính vì thế, công tác quản lý thuế TNCN ở ở tỉnh Phú Thọ nói riêng cần phải được hoàn thiện, để đáp ứng những yêu cầu trong xu thế hội nhập và phát triển nhanh chóng hiện nay.

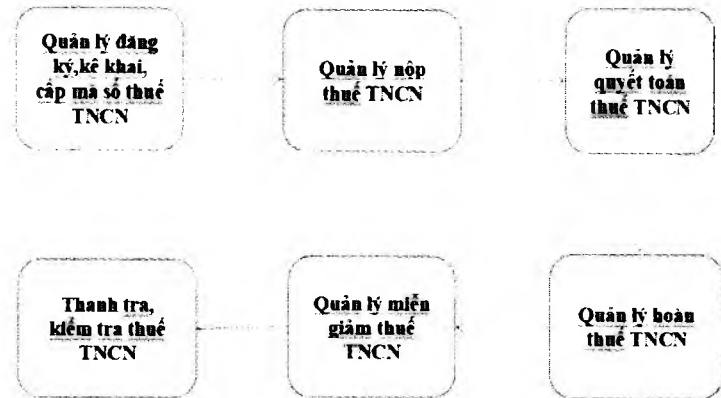
1. Nội dung quản lý thuế TNCN

Các cơ quan quản lý thuế thực hiện quản lý theo quy trình 6 bước

*Trường Đại học Thương mại

sau: quản lý đăng ký, kê khai, cấp mã số thuế; quản lý nộp thuế; quản lý quyết toán thuế; quản lý miễn, giảm thuế; thanh tra, kiểm tra thuế (Sơ đồ 1).

Sơ đồ 1: Quy trình quản lý thuế TNCN

2. Thực trạng quản lý thuế TNCN tại Cục Thuế tỉnh Phú Thọ

2.1. Thực trạng công tác quản lý đăng ký, cấp mã số, kê khai thuế TNCN

Việc tiếp nhận, giải quyết hồ sơ đăng ký thuế của người nộp thuế tại Cục thuế tỉnh Phú Thọ được thực hiện theo đúng quy định. Số đối tượng nộp thuế được cấp mã có xu hướng tăng (Biểu đồ 1).

2.2. Thực trạng nộp thuế TNCN tại Cục Thuế tỉnh Phú Thọ

Năm 2018, số lượng đối tượng nộp thuế là 144.302 người, đến năm 2019 số lượng tăng thêm hơn 24 nghìn người. Năm 2020, ổn định được lượng tăng đối tượng nộp thuế tuy nhiên không nhiều, chỉ hơn 10 nghìn người. (Biểu đồ 2).

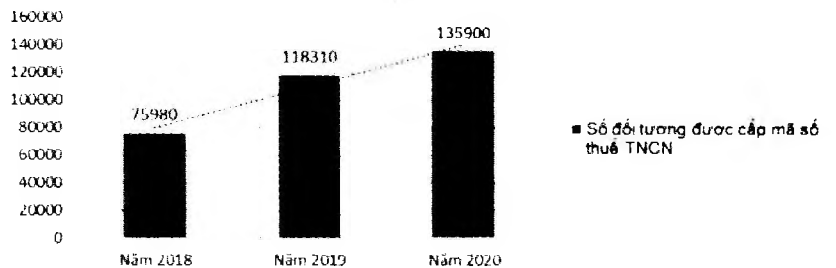
Nhìn vào biểu đồ ta có thể thấy, qua các năm số tiền dự toán thu mặc dù thay đổi theo chiều hướng tăng dần tuy nhiên mức thu thực hiện vẫn hoàn thành vượt dự toán (Biểu đồ 3).

Thu thuế TNCN từ chỉ tiêu tiền lương, tiền công chiếm tỷ trọng cao nhất, sau đó là thu từ hoạt động sản xuất kinh doanh. Nhìn chung, số thu thuế TNCN tại Cục Thuế tỉnh Phú Thọ từ nhiều thành phần khác nhau nhưng ổn định qua các năm và chịu tác động một phần có thiên tai, dịch bệnh (Biểu đồ 4).

2.3. Thực trạng thu thuế TNCN theo chi cục thuộc Cục Thuế

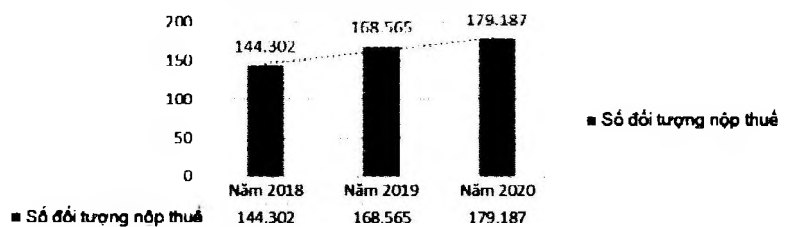
Nhìn vào bảng 1 có thể thấy, ngoài hai chi cục lớn là thành phố Việt Trì và Thị xã Phú Thọ thì

Biểu đồ 1: Số đối tượng được cấp mã số thuế TNCN Cục Thuế tỉnh Phú Thọ, 2018 - 2020

(Nguồn: Cục Thuế tỉnh Phú Thọ)

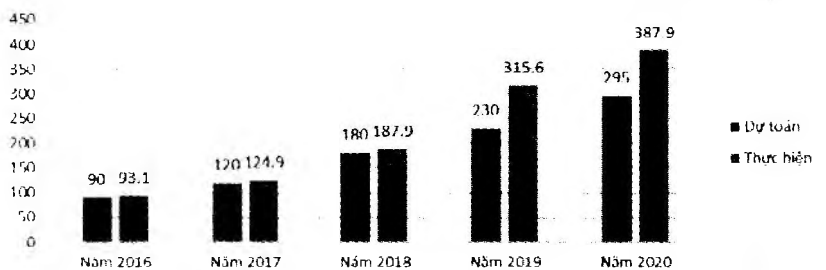
Biểu đồ 2: Số đối tượng nộp thuế TNCN tại Cục Thuế tỉnh Phú Thọ, 2018 - 2020

(Nguồn: Cục Thuế tỉnh Phú Thọ)

Biểu đồ 3: Tình hình thu thuế TNCN tại Cục Thuế Phú Thọ, 2018 - 2020

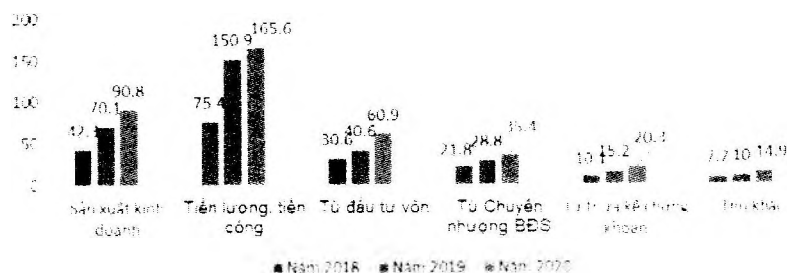
(Đơn vị: tỷ đồng)

(Nguồn: Cục Thuế tỉnh Phú Thọ)

Biểu đồ 4: Thực trạng thu thuế TNCN theo thành phần cụ thể từ 2018 - 2020 tại cục thuế tỉnh Phú Thọ

(Đơn vị: tỷ đồng)

(Nguồn: Cục Thuế tỉnh Phú Thọ)

Bảng 1: Thực trạng thu thuế TNCN theo từng chi cục thuộc Cục Thuế tỉnh Phú Thọ
(Đơn vị: tỷ đồng)

Chi tiêu	Năm 2018		Năm 2019		Năm 2020	
	Số tiền	Tỷ trọng	Số tiền	Tỷ trọng	Số tiền	Tỷ trọng
CCT TP Việt Trì	53.7	28.6%	103.1	32.7%	128.3	33.1%
CCT Thị xã Phú Thọ	37.6	20.0%	70.6	22.4%	80.4	20.7%
CCT Huyện Đoan Hùng	15.9	8.5%	22.8	7.2%	29.1	7.5%
CCT khu vực Lâm Thao - Phú Ninh	18.4	9.8%	30.6	9.7%	36.8	9.5%
CCT khu vực Tam Nông - Thanh Thủy	17.3	9.2%	29.5	9.3%	34.4	8.9%
CCT khu vực Cẩm Khê - Yên Lập	14.5	7.7%	19.7	6.2%	24.9	6.4%
CCT khu vực Thanh Sơn - Tân Sơn	11.6	6.2%	15.4	4.9%	19.4	5.0%
CCT khu vực Thanh Ba - Hạ Hòa	18.9	10.1%	23.9	7.6%	34.6	8.9%
Tổng	187,9	100%	315,6	100%	387,9	100%

(Nguồn: Cục Thuế tỉnh Phú Thọ)

Bảng 2: Tình hình quyết toán thuế TNCN năm 2020 tại Cục Thuế tỉnh Phú Thọ

TT	Nội dung	Số tổ chức quản lý đến 2021	Số tổ chức phải quyết toán thuế TNCN năm 2020	Số tổ chức đã nộp hồ sơ quyết toán thuế TNCN tính đến 31.06.2021	Tỷ lệ số tổ chức đã nộp hồ sơ quyết toán thuế TNCN/số tổ chức phải quyết toán thuế (%)
1	Tổng số	1656	1281	997	77,8%
2	Văn phòng cục	492	364	305	83,8%
3	Chi cục thuế	1164	917	748	81,6%

(Nguồn: Cục Thuế tỉnh Phú Thọ)

Bảng 3: Tình hình miễn, giảm thuế TNCN tại Cục Thuế tỉnh Phú Thọ

Nội dung	Năm 2018	Năm 2019	Năm 2020
Số lượng người được miễn thuế	372	415	527
Số tiền miễn thuế (tỷ đồng)	24,6	27,3	28,1
Số lượng người được giảm thuế	293	329	371
Số tiền giảm thuế (tỷ đồng)	17,3	19,9	21,5

(Nguồn: Cục Thuế tỉnh Phú Thọ)

những chi cục nhỏ thuộc các huyện đang dần dần trở nên đồng đều nhau về số thu thuế TNCN nhưng vẫn tồn tại những huyện số thu nhỏ hơn hẳn, do tình hình kinh tế - xã hội chưa thực sự phát triển.

2.4. Thực trạng công tác quyết toán thuế TNCN

Cục thuế đã nỗ lực tạo điều kiện thuận lợi cho người nộp thuế nộp hồ sơ quyết toán thuế TNCN. Đến ngày 31/06/2021, số tổ chức chi trả thu nhập năm 2020 đã nộp hồ sơ quyết toán thuế TNCN là 997 hồ sơ, đạt 77,8% so với tổng số tổ chức quyết toán thuế (Bảng 2).

3. Thực trạng công tác hoàn thuế TNCN

Số lượng hồ sơ hoàn thuế tăng. Cho thấy, ý thức tạm nộp thuế đã được cải thiện, người dân dần nắm rõ luật. Tuy nhiên tăng chưa nhiều, nên cần chú trọng hơn trong việc tuyên truyền luật pháp, nâng cao tính tự giác của người nộp thuế.

4. Thực trạng miễn giảm thuế TNCN

Hàng năm, Cục Thuế Phú Thọ áp dụng theo các quy định về miễn giảm thuế TNCN của Nhà nước hướng dẫn cho các cá nhân thuộc đối tượng được miễn giảm thuế, để làm sao đảm bảo sự công bằng cho mọi người dân (Bảng 3).

5. Thực trạng công tác thanh tra, kiểm tra thuế TNCN

Qua bảng 4 cho thấy, số thuế TNCN truy thu so với tổng số thuế truy thu tại Cục Thuế tỉnh Phú Thọ không cao, chiếm tỷ trọng nhỏ trong tổng truy thu (khoảng 01% - 02%). Tuy nhiên, số tiền truy thu, phạt thuế TNCN trên tổng số tiền truy thu, phạt từ các loại thuế năm sau cao hơn năm trước.

Bảng 4: Tình hình thanh tra thuế TNCN tại Cục Thuế Phú Thọ, 2018 - 2020

Năm	Số cuộc thanh tra	Số tiền thuế TNCN truy thu, phạt (tỷ đồng)	Số tiền truy thu, phạt từ các loại thuế (tỷ đồng)	Tỷ lệ truy thu thuế TNCN/tổng truy thu từ các loại thuế (%)
2018	314	8,9	666,5	1,3%
2019	530	11,7	693,2	1,7%
2020	730	12,5	721,4	1,73%

(Nguồn: Cục Thuế tỉnh Phú Thọ)

phạm kỳ luật, vẫn còn những phân nân của người nộp thuế đối với cán bộ thuế, cá biệt có công chức thiếu tinh thần trách nhiệm, chưa giải quyết kịp thời các thủ tục và giải đáp các vướng mắc về thuế cho người nộp thuế, có hành vi gây phiền hà, sách nhiễu, ứng xử chưa văn minh, lịch sự, gây khó khăn bức xúc cho người nộp thuế.

Thứ ba, nhận thức của người dân về thuế TNCN còn chưa cao. Khi người dân nhận thức được quyền lợi họ sẽ được hưởng những hàng hóa, dịch vụ công cộng mà nhà nước cung cấp họ sẽ thấy rõ hơn trách nhiệm của mình, đối với việc đóng thuế cho Nhà nước.

Thứ tư, hệ thống pháp luật chưa đồng bộ, quy định còn phức tạp, phát sinh thủ tục hành chính, chưa tạo thuận lợi cho người nộp thuế và khó khăn cho công tác quản lý thuế.

Thứ năm, tình hình kinh tế xã hội tại địa phương còn gặp nhiều khó khăn trong bối cảnh nền kinh tế bị ảnh hưởng mạnh mẽ bởi đại dịch Covid -19, thu nhập của các cá nhân cũng có xu hướng giảm sút. Bên cạnh đó, hoạt động sản xuất kinh doanh bị thu hẹp cũng gây tâm lý lo lắng cho người nộp thuế, công tác quản lý thuế vì vậy cũng đặt ra nhiều khó khăn, thách thức.

7. Giải pháp đề xuất nâng cao công tác quản lý thuế TNCN tại Cục Thuế tỉnh Phú Thọ

7.1. Đối với Cục Thuế tỉnh Phú Thọ

Nâng cao trình độ đội ngũ cán bộ thuế tại Cục Thuế tỉnh Phú Thọ

Bên cạnh đó, việc áp dụng biện pháp đôn đốc nợ mang lại kết quả tốt tuy nhiên số nợ thu được vẫn chưa thực sự hiệu quả, năm 2020 tỷ lệ thu được trên số nợ giảm 1% so với 2019, điều đó cho thấy cần có những biện pháp để thu hồi nợ thuế TNCN tốt hơn.

6. Kết luận và hàm ý chính sách

6.1. Thành tựu

Cục Thuế tỉnh Phú Thọ đã tăng cường hỗ trợ người nộp thuế: về công tác cấp mã số thuế cá nhân thực hiện theo giai đoạn không chồng chéo tạo điều kiện quá trình cấp mã được khoa học, trình tự tránh bỏ sót; thực hiện tốt công tác quyết toán, kế toán thuế, đôn đốc nộp tờ khai thuế đúng hạn, giám sát điều chỉnh các vi phạm, điều chỉnh chứng từ; trong công tác thanh tra có cơ chế kiểm soát chặt chẽ đối với những trường hợp vi phạm giúp việc thu thuế TNCN được thu đúng, thu đủ; Cục Thuế tỉnh Phú Thọ cũng luôn đặt công tác quản lý cưỡng chế nợ lên làm nhiệm vụ trọng tâm.

6.2. Hạn chế

Nhiều cá nhân phụ thuộc không có mã số thuế dẫn đến khe hở và khó kiểm soát chính xác vấn đề giảm trừ gia cảnh cho người phụ thuộc, từ đó gây thất thu thuế TNCN; nhiều cá nhân người lao động còn trốn tránh

nghĩa vụ nộp thuế, gian lận thuế, không tự giác trong việc thực hiện nghĩa vụ với Nhà nước; vẫn còn tình trạng người nộp thuế chưa nắm được đầy đủ nội dung chính sách thuế và thủ tục hành chính thuế, để tự giác thực hiện nghĩa vụ tự kê khai, tự nộp thuế theo quy định của pháp luật; công tác thanh tra thuế TNCN vẫn chưa được thực hiện thường xuyên và hiệu quả còn chưa cao. Ban chỉ đạo ở một số địa phương vẫn chưa thực sự quan tâm đến công tác chống thất thu và thu hồi nợ đọng.

Bên cạnh đó, còn một số vấn đề như công tác tổ chức cán bộ vẫn có hạn chế; tình hình kinh tế xã hội chịu sự ảnh hưởng của dịch bệnh dẫn đến thu nhập người dân bị giảm sút.

6.3. Nguyên nhân

Thứ nhất, do hệ thống công nghệ thông tin chưa đồng bộ dữ liệu người dùng, nên việc kê khai giảm trừ gia cảnh chủ yếu là dựa vào ý thức của đối tượng nộp thuế, nhiều kế toán doanh nghiệp chưa nắm rõ nội dung của chính sách thuế TNCN.

Thứ hai, trình độ đội ngũ cán bộ còn nhiều hạn chế, không kịp thời với những hành vi trốn thuế ngày càng tinh vi. Bên cạnh đó, công tác tổ chức cán bộ chưa thực sự hiệu quả, một số cán bộ còn vi

Tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, công chức thuế nhằm nâng cao nhận thức chính trị và trách nhiệm trong thực thi công vụ; phát động phong trào thi đua trong toàn ngành. Đồng thời, kiên quyết xử lý nghiêm minh các sai phạm, đảm bảo kỷ cương, kỷ luật ngành thuế. Coi trọng việc đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, ưu tiên đào tạo cán bộ làm việc tại các vị trí, chức năng quản lý thuế cơ bản và bộ phận thường xuyên tiếp xúc với người nộp thuế; thực hiện tốt công tác luân phiên, luân chuyển cán bộ, công chức nhằm bố trí phù hợp nhân sự cho các đơn vị để hoàn thành nhiệm vụ.

Phát triển ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý thuế TNCN tại Cục Thuế tỉnh Phú Thọ

Triển khai ứng dụng CNTT đáp ứng yêu cầu quản lý thuế TNCN, đồng thời đào tạo nâng cao trình độ kiến thức tin học cho các cán bộ thuế, trình độ ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý thuế. Hoàn chỉnh thống nhất chương trình kết nối thông tin quản lý dữ liệu trên toàn quốc để có thể theo dõi dễ dàng, thuận tiện tổng thu nhập chịu thuế của từng cá nhân trong công tác thanh kiểm tra việc thu nộp thuế của từng ĐTNT.

Tuyên truyền, nâng cao nhận thức của người dân đối với thuế TNCN đưa vào giải pháp

Công tác tuyên truyền, hỗ trợ người nộp thuế TNCN ở tất cả các khâu, các bộ phận, các lĩnh vực, dưới nhiều hình thức, nhằm tháo gỡ kịp thời mọi khó khăn, vướng mắc của NNT, tạo điều kiện thuận

lợi cho NNT trong việc thực hiện nghĩa vụ thuế với NSNN; xúc tiến công tác xã hội hóa hoạt động hỗ trợ NNT thực hiện nghĩa vụ thuế với NSNN; tiếp tục cập nhật chính sách thuế TNCN trên tạp chí, “chính sách thuế với cuộc sống” trên báo Phú Thọ.

7.2. Đối với cơ quan quản lý Trung ương

Tiếp tục hoàn thiện các văn bản pháp luật và chính sách thuế TNCN theo hướng cần đảm bảo tính đơn giản, rõ ràng và chặt chẽ phù hợp với điều kiện kinh tế - xã hội và đảm bảo tính công bằng, tạo thuận lợi cho người nộp thuế và công tác quản lý thuế đối với cả người nộp thuế và xã hội.

Có chính sách tạo động lực khuyến khích cá nhân, hộ gia đình phát triển các lĩnh vực quan trọng và ưu tiên như nông nghiệp, công nghệ cao...

Xây dựng chính sách thuế TNCN theo các tiêu chuẩn hiện đại và đảm bảo phù hợp thông lệ quốc tế.

7.3. Đối với Ủy ban nhân dân tỉnh Phú Thọ và các cơ quan có liên quan

Trước ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 đến nền kinh tế cả nước, để đẩy mạnh phát triển kinh tế và giữ vững ổn định xã hội trên địa bàn tỉnh Phú Thọ, các cấp ủy Đảng, chính quyền, cộng đồng doanh nghiệp, quân và dân trong tỉnh cần tiếp tục nỗ lực phấn đấu. Tiếp tục thực hiện tốt các biện pháp phòng, chống dịch bệnh Covid-19, để ổn định phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn tỉnh; các cấp, các ngành cần tập trung tháo gỡ, thúc đẩy sản xuất kinh doanh, đảm bảo các chính sách an

sinh, xã hội. Triển khai thực hiện đồng bộ, hiệu quả các mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp đã đề ra; đánh giá đúng thực trạng kinh tế - xã hội của tỉnh, đề chủ động xây dựng các giải pháp giữ ổn định và tạo đà phát triển kinh tế - xã hội. ■

Tài liệu tham khảo

1. Quốc hội, (2007), Luật Thuế TNCN, Hà Nội.
2. Quốc hội, (2012), Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Thuế TNCN, Hà Nội.
3. Chính phủ, (2015), Quy định chi tiết thi hành Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của các Luật Thuế và sửa đổi bổ sung một số điều của nghị định về thuế, Hà Nội.
4. Chính phủ, (2015), Nghị định 12/2015/NĐ-CP hướng dẫn Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của các Luật về thuế và sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định về thuế, Hà Nội.
5. Bộ Tài chính, (2015), Thông tư 92/2015/TT-BTC hướng dẫn thực hiện thuế TNCN đối với cá nhân cư trú có hoạt động kinh doanh; hướng dẫn thực hiện một số nội dung sửa đổi, bổ sung về thuế TNCN, Hà Nội.
6. Cục Thuế Phú Thọ, (2019, 2020), Báo cáo Tổng kết công tác Thuế năm 2019, 2020.
7. Phòng Quản lý hộ kinh doanh, cá nhân và thu khác, (2018, 2019, 2020), Báo cáo sáng kiến cấp Cục Thuế tỉnh Phú Thọ.
8. Một số bảng biểu, số liệu về chi ngân sách tại Cục Thuế.
9. Trang web chính thức của Cục Thuế tỉnh Phú Thọ <http://phutho.gdt.gov.vn/wps/portal>.